

Megjelen: hetenkint egyszer, Csütörtökön.

A szerkesztő lakása: „Pestvárosánál” 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 ft. | Félévre . . . . . 3 ft. | Negyed évre . . . . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetések minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kértek az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasabos petitsor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kínestári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Folyó évi Szeptember 16-án Nagy-Beeskereken tartandó megyei közgyűlés alkalmával:

- meg fog választatni a bánlaki szolgabíró;
- választatni fog egy árvaszéki ülnök;
- tárgyalatni fognak a népjegyzői szigorlat megtartás módja iránt megállapítandó rendszabályok;
- az elagott jegyzők és a jegyzők özvegyei és árvai sorsának biztosítása iránt megállapítandó nyugdíjazási szabályrendeletek;
- kis és nagy községekben a bíró, jegyző, tanácsbeliek, illetőleg pénztárnok és közgyám köteleseit, s a szolgazemélyzet létszámát megállapítandó általános szabályrendeletek;
- tárgyalás alá fog kerülni 1873. évre a megyei költség kivetése;
- a megyei közmunka;
- a megyében tartozkodó katonaság elszállásolása kérdése;
- a népoktatási ügy.

Ezen és más felmerülő fontos tárgyak a megyei közigazgatás érdekében szükségessé tévén azt, hogy a Deák-párti tagok el ne maradjanak, hanem a közgyűlésre mennél számosabban megjelenjenek, ennek folytán az összes Deák-pártot és annak minden egyes tagját ezennel jó eleve a közgyűlésre meghívom, azon hozzáadással, hogy a fentebbi pontok és más felmerülő tárgyak iránt a Deák-párt a közgyűlés előtti napon, jelesen a közgyűlés előtti nap délutáni 6 órakor N.-Beeskereken a párt szokott helyiségeiben előleges értekezletet tartandó, minél fogva a Deák-párt minden egyes tagjának a jó ügy iránti buzgóságától elvárja, miszerint mindenki a nyert bizodalommal járó bizottmányi köteleseit teljesítendő, igyekezend a közgyűlésre akkép megjelenni, hogy a kitűzött előleges conferentián is részt vehessen.

Kelt Elleméren, 1872. évi Augusztus 22-ik napján.

Dániel János,
a torontáli Deák-párt elnöke.

Felelet Dr. Mandits Tivadarnak, m. k. vall. s közok. miniszter osztyálynácsos urnak incriminációjára.

(Folytatás.)

Osztyálynácsos úr!

A fenemlített lapok mindnyájan hangoztatják intő szavukat, és pedig nem bizonyos inspirációk alapján, melyekről ön engem vádol; nem azon táviratok alapján, melyekről az osztyálynácsos mesélgeti, hogy Pest legmagasabb köreit lázas izgatottságba hozták: hanem történet az ma a megerősített és kihirdetett törvények nyíltan beszélő tényálladékaik alapján; történik ez a szerbeknek nemcsak egyházi és iskolai, hanem még magán a községi és családi élet terén kitört morális corruptio következtében. Egy szóval: mindnyájan, kik azon gyalázatos árulást belátják, ma már erős phalanxot képeznek azon jóformán létesített organismus ellen, mely magát mint államot az államban manifestálja és Délmagyarország területének szétdarabolását, valamint a keresztény civilisatio megdöntését célozza.

Hogy igen hosszas ne legyenek, felelitem csakis az új congressus választási rendét, a szerb eparchialis gyülekezetek, szerb eparchialis consistoriumok, szerb egyházközségek statutumait s az új iskola törvényt.

Mindezen törvények többé kevésbé, nemcsak hogy a szerb egyház lény-

gével ellenkeznek, hanem Stojkovits Arsen püspök s patriarcha-helyettes aegidje alatt oly kipróbált eszközzé váltak, mely szerint Dr. Miletits és párthivei nemzetközöseink (connationalen) egész egyházi és cultur-életén oly módon uralkodik, hogy Karlovitzon a fenforgó körülményeknél fogva, miként a jelenlegi congressusi választások czáfolhatlanul bizonyítják, mindig egy olynemű congressus fog összejönni, melynek Dr. Miletits úgy mint Dr. Mandics nyugodtan nézhetnek elébe s ugyanez előtt szépséges conscia mens recti-jükké hivatkozhatnak — mert a fenemlített törvényekben minden más befoglaltatik, csak az nem, mi által az államnak azon garantia nyujtatnék, hogy a ius supremacie inspectionis jogát akként gyakorolhassa, hogy egyebeken kívül az elemi s polgári iskolákban hü honpolgárok nevelthessenek.

Mandics Tivadar osztyálynácsos úr azt kívánja tőlem, hogy concret adatokat és bizonyítékokat adjak genialitása, egyházi s iskolai képessége ellen, mely bizonyítékok az állam és népért való áldásos működését elhomályosítják. Elég nevésségek! Mely körülmények tulajdonítható a határvidéki szerb tanítóknak az állami és iskolai törvények s királyi tanfelügyelők elleni lázítása?

Pancsován s a csajkások kerületében előfordult scandalumok nem-e azon működésnek következményei, melyeknek a vallás- és közoktatásminiszterium azóta örvend, mióta a szerb egyházi és iskolai ügyekben való referenség az ön genialitására bízott?

Mely körülmények tulajdonítható a gyilkosság a mokriai iskolában?

Honnan ered azon ország- és felség-sértő merészség, hogy a polgári iskolákban, mint a titelben az ifjuságot arra tanítják, hogy: utolsó csepp verőkgig gyűlöljék a magyarokat s azok ellen küzdjenek.

Miként akarja vagy akarja ön az ujvidéki almási templomban előfordult gyalázatos vallásbörgást igazolni, mely a szent cselekményen, valamint azon tiszteletre méltó egyéneket követve el, ki nem helyesli azon törvényeket, melyeknek megerősítéséhez ön adta a tanácsot? Ha ön már mint szerb, Miletitsék közt hallhatatlan dicsőségnek akar örvendeni, mikép lehetett mégis, hogy ön mint királyi államhivatalnok segédkezett nyujtson oly agitativális apparatus létesítésére, mely bennünket egy jobb jövő minden reményétől tökéletesen megfosztja?!

Hogy is hívják azon kormánybiztost ki 1867-ben, vagyis Masirevics Samuelnek az ujvidéki szerb egyházközség elleni perében kiküldetett, és az ujvidéki gymnasiumot, hol annyi szépséges és épületes dolgok tanítatnak, Dr. Miletits és párthiveinek kezébe játszotta?

A vallás és közoktatási m. k. miniszteriumban ki volt az ki, midőn Miletits ellenesei 1868-ban oda törekedtek, hogy a „Matica srbska” minden ösztöndíjaival az agitator kezektől elvonassék, a boldogult Eötvös báró cultusminiszternek azon tanácsot adá, hogy azon sérelmes panaszunkat utasítsa vissza, melyen a fenállott törvény fentartását követeltük; mialatt Dr. Miletits körülbelül 60 pártunkbeli tagot, hogy le ne szavazzassék, önkényüleg s minden törvényes alap nélkül kitérült s ily módon magának és pártjának a „Matica srbska” valamennyi alapítványai és a hozzá tartozó ösztöndíjak s ösztöndíjazottak (summa summarum egy fél millió) fölötti uralmat, míg él, biztosította.

Magas állását s a közönséget tekintve, eltagadhatja-e, hogy ön volt és ön ma is Dr. Miletitsnek titkos segédkeze?!

Mindezen cselekményei által osztyálynácsos úr, nem használta ön sem szerb egyházunknak, sem pedig faj- és hitrokoinknak, s hogy az mind igaz, amellet a fenemlített tényálladékokon kívül még azon körülmény is szól, hogy az egész püspöki kar, Stojkovits püspök s patriarcha helyettes kivételével, az összes hierarchia s azon szerbek, kik Miletits pártjához nem tartoznak, elítéltek. Önnek hivatalbeli működése pedig mily kárára van az államnak, azt nem csak a „Srbski Narod”, hanem a többi hazafias érzelmű lapok is érdem szerint kiemelték. Csak is Miletits lapja, a „Zastava” s Dr. Subotits lapja, a „Narod” telve vannak az osztyálynácsosnak óriási tehetségének s nagy érdemeinek dicséretétől.

Igaz, hogy a „Srbski Narod” 1870-ben a boldogult ministert Eötvös bárót is részességbe vont; de ennek nem maga a miniszter az oka, hanem annak referense, Dr. Mandics.

Midőn ma minden kormánypárti, valamint ellenzéki nem szerb lapok nyíltan kimondják, hogy a szerbeknek adományozott egyházi és iskolai autonómiajának alapján könnyen az állam juthat tönkre, miként lehet nekem, mint magyarországi honpolgárnak és orthodox szerbnek rossz néven venni, ha mondanám, hogy nemcsak az állam, hanem maga a szerb egyház s szerb nép itt tönkre megy s ugyanezért keményebb kifejezést is használok, hogy elhárítsam azon veszélyt, a mely ellen maga a kormány ma már nyíltan küzd. Egy más alkalommal, hogy a t. olvasót ne fárasszam, nem fogom elmulasztani, önnek átkos fondorlatait napfényre hozni, hogy mily ravasz módon szedte ön rá Magyarországot nagy férfit Eötvös báró ministert, hogy miként izgatta ezt Maschirevics patriarcha ellen s a patriarchát ismét a miniszter ellen, a miből természetesen a legnagyobb előnyben nem faj- s hitrokoinaink s az állam részeseültek, hanem az ujvidéki clique és annak vezetője Miletits, a mint most már mindenki látja.

Ezzel befejezem tulajdonképp feleletemet azon incriminációra, melylyel Dr. Mandics Tivadar osztyálynácsos úr, egy magyar kir. osztyálynácsosi gage-ívvel kezében, mint a szerb felforgató hazaelenes párt érdemteljes eszköze gyanánt akarja magát a magyar kir. miniszteriumban megtartani.

Szabadjon ezen felül még szerkesztői elődóm iránti tiszteletből (II. alatt) Mandics Tivadar osztyálynácsos urnak néhány vastagabb valószínűségeire felelni, illetőleg azokat megdönteni.

Dr. J. Grujits,

a „Srbski Narod” szerkesztője.
(Vége következik.)

A török-becsei iskolaügyek.

(Folytatás.)

Dr. Ledniczky István előrehaladott kora daczára fiatal hévvel s a jó ügyhöz méltó lelkesedéssel ragadta kezébe a zászlót s körüle csoportosultak néhány kivételével, az iskolaszéki tagok — készek a tanügy jobbra fordultáért buzgón küzdeni.

S volt is szükség küzdelemre, s bár csak a küzdelemben el ne ernyedünk volna.

A községi iskolaszék alakulása idején T.-Becsen az ugynevezett rétosztópárt volt a kormányon, mely a birtoktalan lakosság azon részéből állott, mely elég tudatlan volt arra nézve, hogy hatalom és jövedelmi forrásokra aspiráló két becei uri embernek dictióra elhitte, hogy mélyt őket felkarolja, az uradalmi nagy rét mindjárt az övek lesz — bírjuk az említett időben Miroszavlyevits Jozca gör. kel. vallású egyén volt.

Igazságtalanok volnánk, ha azt állítanók, hogy a tör.-becsei szerb ajku lakosság kivétel nélkül a rétosztó párthoz tartozott — azonban az iskolaszék elleni harcban a városi bizottmánynak összes szerb ajku tagjai egyesültek a rétosztókkal, s az iskolaszék megalakulása utáni első bizottmányi ülésben kimondták, hogy a Mennyei János tanfelügyelő elnökele alatt megtartott városi közgyűlés törvénytelen volt, bírójukat eltöltötték attól, hogy a kérdéses közgyűlési jegyzőkönnyvet aláírni ne merészelje, és — habár papírra nem tették, de magukban megfogadták, hogy legjobb erejükhez képest az iskolaszék törvénytelenül működésében gátolni fogják, és ezen szándékukat vegre is hajtották, oly annyira, hogy a községi iskolákat elhatározó közgyűlési jegyzőkönnyvet csak 1871. évi Március 25-én, miután a tanfelügyelő és az alispántól komoly rendre utasítások érkeztek a községi eljárásához — sikerült megkapni.

Egy másik példa arra nézve mily meddő volt az iskolaszék küzdelme a következő eset: az iskolaszék már 1870. évi November 1-én tartott ülésében igen helyesen felfogta, hogy működésére nézve csak úgy nyerhet szilárd alapot, ha először is a községi iskolák vagyoni állását constatirozza, nevezetesen ha tiszta jón az állami adó után remélhető 5% iskolai adó nagysága és egyéb remélhető jövedelmi források tekintetében, s e célból megkereste a községi előjáróságot a kellő munkálatok elkészítése végett, azonban eredménytelenül s újabb és újabb sürgetések daczára, mindég eredménytelenül: ugyan így járt az iskolaszék a tanköteles gyermekek összeírása ügyében is, mit a katolikus lelkész megtagadott, állítván, hogy ez annyi időt venne igénybe, mennyivel egyéb elfoglaltsága mellett nem rendelkezik s így volt ez mindenben, hol az iskolaszék a község támogatására szorult, nevezetesen oly ügyeknél, melyek pénzküldéssel jártak és ezeknél annyival is inkább, mivel a rétosztópárt uralma alatt a községi pénzügyviszonyok mind rosszabbra fordultak oly annyira, hogy a község praliminált rendes szükségleteit is, a megvolt szegény-, kórházi alap és egyéb jövedelmi források elzalogosítása vagy felemésztése után csak adósság csinalással bírta fedezni.

Az iskolaszéknek illetően megszűnyenítő állapotában az iskolaszéki egyes tagok mindinkább elvesztették kedvüket s érdeklődésüket, s felhagytak a gyűlések látogatásával, oly annyira, hogy néha az elnöki összehívásra alig egy-két tag jelenvén meg, a gyűlést megtartani nem lehetett; hozzá járult még, hogy Ledniczky István elnököt hosszabb betegség ágyba kényszerítette.

1871. évi Október havában Istvánfy István helyettes elnöki minőségben átvette az iskolaügyek vezetését, elég szomorú auspiciumok között, miután az általa egybehívott első gyűlésre ifj. Behányi Imre jegyzőn kívül, még csak 3 mesterember Bizony Ferencz, Gaál István és Horváth József jelentek meg, s kevés kivétellel így maradt ez azóta folyvást.

Az iskolaszék azon kevés tagjai, kik az ügyért komolyabban érdeklődtek és erősebb rendszabályokhoz is nyulni hajlandók voltak két alternatívát láttak maguk előtt: vagy perbe szállani a községi előjárósággal s az iskolaszék jogait panaszok és pörlekedések útján a községi előjáróság ellenében kiküzdni, vagy egyideig még tünni a zilált viszonyokat s bevárni a községi rendezést, amikor a virilista intézmény és a képviselő testület választás alá eső tagjainak választó kerületenkint megválasztása útján, kilátás nyílandott a községi képviselő testületnek a tanügyre való kedvezőbb alakulására; és az iskolaszék említett érdeklődő tagjai ez utóbbira ha-

tárolták magukat, annyival is inkább, mivel a közbe jött megye rendezési és képviselő választási mozgalmak a kenyérgyártástól fennmaradt összes szabad idejüket a legteljesebb mértékben ügyis igénybe vették. (Folytat. köv.)

Mezei rendőrségünkről.

A törvény és szabályrendeletek által biztosított jogok és kedvezményekkel úgy vagyunk, miszerint jól esik, ha reánk alkalmazható jótékonyaságait annak idejében mielőbb élvezhetjük, szóval ha az oly sürűn hangzóztatott jó közigazgatást a szó szoros értelmében vett gyors intézkedés és segélynyújtás jellemzi.

Lehetetlen az 1840-dik évre és az akkori törvényhozásra hálás megemlékezés nélkül visszatérnünk, midőn ugyanis a nép életéből, szokásaiból s hazai viszonyainkból merített tapasztalatok után és tekintettel a közgazdasági, ipar s kereskedelem fejlődésére számos üdvös törvények alkottattak; — a legjobb próbák az idő elég fényesen igazolja, miszerint azon törvények legnagyobb részben ma is, tehát 31 év leforgása után nemcsak gyakorlati alkalmazásban vannak, de célirányosságuk tekintetében bármely más új törvényvel versenynek.

Olyan a többi közt a mezei kártételek korlátozására alkotott IX-dik törvényezik a vagyon szentségének ezen megbecsülhetetlen oltalma, de eme oltalom csak akkor az, ha annak kiszolgáltatásával a bírónak nem kérik, de nyomban és lehető példaadással intézkedik; másként ezen törvény hatálya meglazul, erejét veszti és a szabad természetben az ég gondjára bízott milliók véres verejtéke a prédának van kitéve.

A ki a földmives gazdának izzadásteles munkálkodását — természetéhez kötött életfenntartási reményeit méltányolni nem tudja, a ki az ezen izzó gonddal vegyült terhekkel mit sem törődő mezei kártévőt nyomban és példásan nem bünteti, az a tiszteletet parancsoló bírói állást bitorolja következképpen arra nem méltó.

Ugy hiszem, alig fog kételkedni valaki azon állításon alaposágában, hogy a mezei kihágások megállítását első sorban a természetek őrzésével megbízott csöszök segítik elő, innét magyarázható meg az 1840. IX. t. cz. ama intenciója, melynél fogva a csöszök vallomása elkövetett mezei kihágások tárgyalásánál teljes próbaérvé bir; — nézzük azonban sok helyen miként kezelte legjelentékenyebb jövedelmi forrásunk a mezők és erdők őrzését: a tavasz közeledtével mondom még ma is igen sok helyen felfogadják csösznek a falu legszegényebb lakóját vagy az alig ottan megtelepedett és folytonosan vándorló cigányt, kik vagyontalanságuknál fogva a mindennapi kenyeret is nélkülözik, nem csoda tehát, ha conventionalis járandóságok rovására, melyet a község nekik elég rendetlenül szolgáltat ki, a korcsmárosnál előlegeket vesznek fel, és ha még hozzá az illető, a mi gyakori eset, iszákos is, akkor azután vége nekik mező, szinte a háta borsózik az embernek, ha megmondja, hogy egy egész községnek kenyere ily bizonytalan semmi garanciával nem bír mezei kerülő gondviselésére van bízva. Valjon hasonló körülmények közt és ha különösen a mi nem ritka eset, nagyobb szerű mezei kártétel előre kiszámított alatomossággal és bo-

szuból követelték el; az illető kárvallott kitől és miből nyer kártalanítást, ha a kerülő básztorbérét, mely különben eléggé csekély már előre kiszedte?

Ezen a bajon valahára segíteni kell még pedig első sorban oly formán, hogy mezei csöszként a legmegbízhatóbb emberek egyike választassék meg, adjon neki a község akár készpénzben, akár természetben olyan fizetést, miből illendően megélhessen, mert ott, hol az egész község vagyonának megőrzéséről van szó, fukarnak lenni nem szabad; és mint-hogy legtöbb helyen a csöszöket csak a természet behordásáig fizetik, azontúl pedig önsorsukra bíznak, ez hasonlóképpen rossz szokás, a mennyiben a csösz legdrágább idejét, a nyarat, őrzésel töltvén, megérdemli, hogy akkor is, midőn a munka ideje apad, biztos élelmi forrást nyerjen, vagyis a mezők őrzésének befejeztével például községi rendőrnek alkalmaztassék; hogy pedig nehéz állásának megfelelő biztonsági védezközt tekintélyt szerezzen fegyverrel látassék el.

Mint-hogy azonban a csösz különösen nagyobb kiterjedésű határt egy maga nyilvánosságban tartani és megőrizni alig képes, célirányosnak bizonyult be a határőr felállítás; kiknek a csöszöket valjon azok az őrzést teljesítik-e — mentül gyakrabban meglepni, — és az általok rajtakapott, vagy a csösz által felfedezett kártételeket a községi bírónak haladék nélkül bejelenteni feladatjuk lenne: ezek fizetéseiket a nyári idény tartamára a befolyt nyargaló pénzekből és bírságokból húznák.

És mert a mezőn lévő közös vagyont megőrizni minden bennlakó tulajdonosok egyiránt kötelessége, az éjjeli őrködésnek lehető helyes beosztása tekintetéből még azon mód is ajánlatosnak kínálkozik, mely szerint az éjjeli felügyeletre felváltva a határ kiterjedéséhez képest megfelelő számú földtulajdonosok is sorrendben kirendeltetnének, kik a nettó okozott kárért h. t. i. a kártévő fel nem fedezetnek, egyetemleges kártérítéssel tartoznának.

Az ekként berendezett mezei felügyelet után hátra van már most a kártételek iránti panaszok elintézése; községeinkben jelesül azon rossz szokás divik, hogy a mezei károk behajtása a nyugalmas téli hónapokra halasztatik, vagy pedig, habár egy némely kártévő kétszer vagy többször ismételve kárban találtatott legyen is, ennek dacára töle pusztán a mérsékelve felbecsült károsszeg hajtatik be, ez azután az ok arra nézve, hogy a kártételek visszaretentésére feddő eszköz csak akkor alkalmaztatható, ha a felek egymás közt ki nem egyezhetvén a panaszt a szolgabíró elé terelik. — Az tagadhatatlan, hogy különösen véletlen kártételeknél békes kiegyezésnek van helye, de hogy ismételt bűnbeviszásoknál is az úgy csak amugy sógorásig, komaság kulcsán barátságosan intéztessék el, ez annyit tenni, mint a törvény kijátszását szándékosan elősegíteni akarni. Legyünk előzők könyörületesek ott, a hol annak helye van, de kiválóan mezei kártételeknél és jelenleg, midőn határaink nagyobb részben tagosítva, kérlelhetlen szigorú alkalmazunk.

Okvetlenül szükséges lenne tehát, miszerint a községben minden legkisebb felbecsülhető mezei kártételről, és az éjjeli őrködésre kirendelt földtulajdonosokról nyilvántartási lajstrom vezetnének, hogy ekként a szolgabírónak a községben megjelenése alkalmával a kártévőről tudomása legyen; ha pedig kivált aratáskor az idő szorgossága meg nem engedné,

hogy a kártétel iránt emelt panasz azonnal elintéztetnék és illetőleg a károsszeg behajtattnék, akkor mindenesetre elterhetlen szabályként alapitassék meg, miszerint nem fellebbezett panaszok a károsszeg behajtásával együtt 14 nap alatt okvetlenül elintézendők.

A mi végre a szolgabírói illeti, az ő hatáskörében összpontosul mindazon kivihetőségi mód, mely az oly annyira elharapódzott mezei kihágásoknak valahára korlátokat szabhat; ha a községi bírák e részbeni működése felett folytonos ellenőrködést gyakorol, ha az elejébe utalt kihágási eseteket haladék nélkül és a hol csak lehetséges a helyszínen elintézi, szóval ha az e téren oly hangozatosan nyilvánul lanyhaságokat kártévő erélyvel üldözni fogja, akkor egy maradó becű emlék fog tündökölni a jelenlegi szolgabírói kar jellemzésének homlokán, mert ekkor legfontosabb produktív érdekünk a földmiveléssel foglalkozó polgártársaink izzadásteles munkájának, becsét méltányolni törekedtet és legüdvösebb törvényeink egyikének kellő érvényt s tiszteletet szerezni tudott.

Közmunka ügy.

Ha már egyszer az utunka ügye a törvényhatóságok domesticális kezelésében hagyatott, azt ezuttal valjon helyesen történt-e vagy sem, érteni nem akarom; mert ez intézkedésnek üdvös vagy káros voltát a közel jövő úgy is kiderítendő.

Annyit azonban mégis megemlítenék vélek, hogy ha már egyszer utrendszertünk keserű multjából jelen állásunkig eljutottunk, ne csak a jelenet conserválni de a kullamok példájára utainkat mentül jobb karba helyeztetni igyekezzünk.

A ki egyszer hazánk határain túl a szomszéd államokban utazott, úgy az bizonyára nem fogja kérdezni, valjon miféle tényező volt az, mely szánandó közlekedési, vagyis inkább alig közlekedési helyzetünköt kiségitte; de őszinte elismeréssel szavazza meg az érdemet ha mindjárt a tatárt illetné is.

Meg tudnám nevezni az évet is, midőn a helyzet feletti elmékedés közt nagyon is mérsékelt politikai gondolkodású emberek az ujonnan életbe léptetett közmunkarendszabály felett egész elkeseredetten azt mondták „de már ez csakugyan rossz világ, ha a nemes ember még követ is fog törni” — és ime a gyakorlat még sem oly rossznak bizonyította be; — s habár még sok helyen az utépítés és fenntartás nagyon primitív kezeltek is és a közmunkakötelezettség nem az egyenlőség elve szerint van meghatározva, — pedig ha valahol ezen teherviselésnél is a feltétel egyenlőség felette kívánatos, — de úgy hiszem nem soká fog kézni annak valósalusa.

Abaujmege bizottmánya e részben mondhatni igen helyesen járt el, midőn 1870-ben a közmunka-kötelezettség teljesítését — minden személy válogatás mellőzésével és nem tekintve valjon a vonó marha igás-e vagy hirtős általánosnak kimondotta; nemcsak, de ezen kötelezettség alól még a közmunka dolgoztásával foglalkozó közigazgatási tisztviselőket sem vonták ki. Voltak sokan, kik ezen határozat szigorúságát kárhoztatták, de végre akár miként elemezzük, ha a jó utat fényoldalait szereljük, miért ne osztoznánk általános munkáltatásában is? Mert azon kifogás, hogy valaki állásánál fogva bizonyos kedvezésre igényt tarthat olyan elmékedés, melyet utóvégre bárki magára alkalmazhatna; közteher viselő polgárai vagyunk e hazának mindnyájan egyiránt.

Olvastam becses lapjában Komárom megyének legutóbb hozott azon üdvös határozatát, melyben a vonó-marhák összeállításának ideje Szeptember havára tűzött — és a marhák folytonos nyilvántartása s ellenőrzésére ambulans bizottság küldetett ki; ezen intézke-

zés célirányossága annyira feltűnő, hogy az abban felhozott és tapasztalaton alapult indokok minden további fejtegetés szükségességét kizárják.

Van azonban a közmunkaügy kezelése körül — a tisztviselők szakadatlan felügyelete és erélye magában érteendő, — még némely megjegyzésem, mely jöllehet csak egyéni nézet, de jó szándékból ered: nevezetesen a példa igazolja, hogy midőn a közmunka megváltási árak csekélyek voltak, a természetbeni munkaszolgáltatás alól magát az alig módos ember is megváltani igyekezett, ennek azután az a következménye lett, hogy az utat nem volt kinek dolgozni, sőt bizonyos helyen oly felintézkedések is hoztak, miszerint a közmunka-erők csak fele részét lehetett megváltani, ami természetesen sok mindenféle kedvezésre szolgáltatott okot. Minthogy pedig a tömeges megváltás következtében a fedanyag beszállítása feldolgozása és elterítésére kívántató munkaerő csökkent, ennek kiküszöbölésére azon mód kínálkozik, miszerint a megváltási ár a megye vagy város területén divatózó helyi munka-árakon felül jóval magasabb mennyiségben határozassék meg.

És még egyet: jelesül némely helyen az is divatban van, hogy a közmunka megváltási összegek az illető községek részéről előbb a szolgabíróhoz fizetnének be, és csak innét a megyei pénztárba; — ez szerintem a szolgabíró teendőjének szaporítása, — legyen a munkaerő lehetőleg megosztva, és fizetessék be azon pénz egyenesen a megyei pénztárba. Mert a szolgabíró különben sem pénzkezelő vagy őrző, minthogy a nála beérkezett hivatalos pénzek csak azon rövid átmeneti időt tartatnak meg, míg ő azokat rendeltetési helyükre küldi, és arról valjon a közmunka megváltási összeg egyik fele a pénztárba beszállított-e vagy sem, részint ambulans helyzeténél fogva, részint a községi jegyző jelenléte folytán bármikor meggyőződést szerezhet, míg ellenben az egyes községi előjárók adópénzek megőrzésével megbízva lévén és minthogy a megye székén különben is nem ritkán fordulnak meg, a kezeikhez felváltva befolyt megváltási összeget közvetlen kézbe könnyen át-szolgáltatathatják vagy posta útján beküldhetik. (Közigazgatás.)

A világ vége, vagy az Auguszt. 13-iki üstökös.

(Vége.)

Az azonban mindezen becses intések figyelmen kívül hagyattak. Még azt a taradságot sem vették maguknak, hogy minden egyes üstökösnek pályáját följegyezzék, úgy hogy ama 375 üstökösök, melyről a Demokritos ideje óta lefolyt 2000 évi időközben említés tetetik, nem kevesebb mint 244-nek ismeretét csupán a kínaiak szorgalmának köszönhetjük. A következés az volt, hogy még csak 1680-ban ismeretett föl az üstökösök pályájának bolygó minősége, hogy pedig egy dilettáns által. Körülbelül 140 évvel később Olbert és Bessel megmutatták, hogy az üstökösök gözleple és farka bizonyos diszkrét parányokból áll, melyek a nap és a központ repulzív erejének befolyása alatt ismert mechanikus mód szerint mozognak. Főleg az utóbbi csillagász nagy szorgalommal figyelte meg az üstökös napoldalából kifolyó gözöket, a mi oly tünnemény, melyet tudományos fontossága dacára nem egy későbbi theoria az üstökösökről figyelmen kívül hagyott.

Az üstökös feje mögött visszamaradni szokott gyöngéd anyag, és az ez által létesülő farkak már a 16-ik század elején nagy tűzmeteорок muló megjelenésével hasonlítottak össze, sőt Kepler is hajlandó volt utóbbi kis üstökösöknek tekinteni. De arról, hogy mindkét tünnemény tényleg együvé tartozik, a mint az 1866-ban végleg megállapított, aligha volt sejtelve. Hisz maguk a meteorok (hullócsillagok és tüzgolyók) is csak 40 éve, hogy gondosabb figyelemben részesülnek. Mikor Heisz föltanító elkezdte az égi testeket összeszámítani, és lat-szolgagos pályájukat megjelölni, volt akárhany

TÁRGY

Johanna.

(Életrajz.)

A szabadság háborúk enthusiasmsusa, gyakran még e gyöngéd nőnem is magával ragadja. Ifjú leánykák sietnek hazaszeretettől, néha — meglehet — valamely hadi iránti szeretetből is, ismeretlenül, az ujonnan kibontott zászló alá, s ismeretlenül harcolnak a katonák sorában mig nem egy seb, vagy valamely más körülmény, nemök árulója lesz.

E sorok írója több ily női katonát ismert személyesen, vagy legalább gyakran látott ilyeneket, a legközelebb megemlékezett Krüger Johannáról, az ifjú hösnőről, ki a király felhívására szülőföldjéről eltűnt, s mint csinos, piros, pozsgás paraszti fiú, jelentette magát a pomerániai gyalogezrednél, a hova be is soroztatott. A groszbeeri, dennewitzi és lipseai csatákban hőiesen küzdött, sőt egyes csatározásokban mint bator és gyakorlott csatár tündélt ki magát, s megeseperé a vaskereszt érdemjelt, mig végre egy csata alkalmával mellén lón megsebesítve, s a segélyére siető csapatborvostól felismertették, s ennek meglepésére, esztelen tombolása és zavart rivalgásai által elárultak.

Addig az ideig csekélyebb sebesüléseknél minden orvosi segélyt nélkülözött, sebeit maga bekötözte, s olyan volt, mint egy példánykép, hire a fájdalomnak, s a hadviselés nehézségeinek túlhalmozódásai a legcsekélyebb behatással sincsenek, s újra mindig megjelent a csatában.

Azonban mostani megsebesülése jelentékenyebb volt, s kénytelen volt a közösen meghódított Bommeln várába kórházba menni.

Egészséges életereje felgyógyulását néhány hét alatt lehetségessé tevék, honnan aztán ezredének tisztjei által gazdag utiköltséggel ellátva, szülővárosába volt szállítandó.

Ez esemény a parancsnokló hadvezérnek Bülow ezredesnek, bejelentetett, s ez Johannát magához hivatá.

Az egykori bakancsos női ruhába öltözve jelent meg a szigorú hadvezér előtt, ki őt barátságosan fogadta, s egy pár dicséret és elismerő szó után, erkölcsi és vízei magaviseletére vonatkozólag, felhívta őt, kérjen ki a maga számára valami kegyelmet, a mi iránt azután ő, az ezredes, ő felsége, a királynál, szöszölője leend.

— Ugy hát, excellentiád, ezennel kérem, hogy nekem, becsülettel hordott egyenruhám és jó fegyverem visszaadassék, s küldjenek vissza engem csapatomhoz.

Az ezredes meg volt lepette.

— De kedves gyermekem — mondá — most, miután nemed felismertetted? Te nekem nagyon nehéz állásod fogna lenni.

— Nem nehezebb, mint a meddig még az ellenség előtt állunk — viszonza Johanna, mialatt női lénye bátorságot kifejező kinyomattal váltakozott fellángoló pillantásaiban.

Az ezredes teljesíté kívánságát.

Pár percz múlva Johanna már ismét mint bakancsos, egyenruhában és fegyverrel, ott állott az ezredes előtt, katonás magatartással hogy magát egészségesnek jelentse, s az irányban tanusított kegyért köszönetét nyilvánítsa.

Vidáman és kedélyesen masírozott el több lábbadozóval együtt Antwerpen előtt küzdő ezredéhez.

A tiszték örültek, hogy vidám és ügyes katonájukat ismét láthatják. A bakák mosolyogva üdvözölték bajszatlan társukat. A parancsnok és kapitány, megtiltottak ugyan minden gunyolódást és trefalózdást, de a hadi élet gyakori változatosságában, a hideg táborozásban úgy, mint a meleg, kellemes szállásokon, a szűkebb térre szorított közlegénységénél nem maradhatott ki végképen.

A nő bakancsos, ki különben nyelvet is jól tudta használni, csak hallgatott minden incselkedésekre, de jól megjegyezte magának az ő embereit.

Johanna, megérkezése után harmad vagy negyed nap már csatába indult. Bizonyos merész vállalatra felszólítottak néhány önkéntest.

Egy oldalt fekvő kis sűrűséget kellett ugyanis az ellenséges előőrsöktől kitisztítani.

A közeledés hozzá igen veszélyes volt, minthogy a síkságon igen csekély védő tárgy létezett, s az ellenfél igen élesen lőtt.

Krüger Johanna azonnal előlépett, s engedelmet kért, hogy szabad legyen társait a csapatból neki magának kiválaszthatni.

A választás megengedettet. Johanna azok neveit hangoztatá, a kik a legnagyobb szövívők voltak, s őt leggyakrabban ingerelték.

Néhányan közülök bátran előléptek, a többiek azonban — mintegy hatan-heten — kissé hosszukás arcuzattal.

— Előre! — kiáltá Johanna, s ő maga gyors léptekkel ment.

Társai hallgatva követék, s egyáltalában nem volt kedvük a trefalózdásra, úgy, mint az előtt.

Nem sokára egy kis árokhoz értek, mely arra használtatott, hogy először csatározás által az elfüdütt ellenfél ereje kipuhaltassék.

Az ellenfél tüzelése nem mutatkozott valamely nagyon élénknek, de jól volt irányozva, mert egy baka csakhamar meg volt sebesülve.

— Ezen távolból a mi golyóinkkal el nem kergetjük őket — mondá Johanna. — Nyomuljunk csak közelebb hozzájuk — tevé hozzá, miközben az árok partjára ugrott. — Előre! ki fog itt az árokban sokáig bujkálni — kiáltá, minthogy néhányan vonakodni kez-

csillagász, ki kétkedve ráta fejt, és az ilyen munkát legfeljebb dilettánsokra bízandónak vélte. A ki azonban ilyenét „mervadó” állítások által visszariasztja magát, nem ismeri sem a tudományok történetét, sem a természettudományi előadások szeszélyes elosztását. Chladni után még Kämp, Erman, Listrow, s Reichenbach tartoztak azon kevesekhez, kik a hulló csillagoknak a légkörön kívül való származását biztosan fölismerték és nézetüket bizonyos okokkal védelmezték. Ma az egész csillagászati világ köszönetet szavaz nekik e fáradságukért.

Miután Humboldt az általa 1799. Novemb. 12-én Cumanában észlelt rendkívül gazdag hullócsillagra figyelmeztetvén, egy régebbre 1766-ból emlékeztetvén a világot, és ez eset 1832. és 1833. Novemb. 13-án ismétlődött, azon kérdés merült föl, hogy ezen tümeny nem-e hozandó kapcsolatba a 33 év előttivel? E kérdés 1836. után annál inkább volt igazolva, minthogy Quetelet ez évben az Auguszt. 10-iki hullócsillagcsoporthoz egyévi periódusára utalt, mire Boguslavszky e csoport pályáját parabola segítségével kísérlette meghatározni. — 1866. Novemb. 13-án, melyet annyian várva vártak, végre meghozta az igenlő feleletet, és ezáltal új mozgalom támadt e talányos égi testek vizsgálása iránt. Most már ahhoz, hogy a bolygók pályájától lényegesen eltérnek, nem kellett több bizonyíték; e tekintetben az üstökösökkel való analogiájuk azonnal szembeötlött. Kirkwood már 1861-ben hangsúlyozta e körülményt. Ezen amerikai csillagász azon kérdéssel: „vajon időnként megjelenő meteorjaink nem lehetnek-e régi szétrombolt üstökösök töredékei, melyeknek anyaga pályájuk hosszában fölcsúszott?” olyannyira megközelítette az igazságot, a mennyire azt annak végleges fölfedezése nélkül csak lehetni. Mikor aztán földje, Herschel A. S. közvetlen megfigyelés folytán az augusztusi meteorok viszonylagos gyorságát $7\frac{1}{2}$ német mérföldre határozta meg, a meteorpályáknak ez üstökös-pályákkal való hasonlósága minden kétségen kívül helyezettett.

Azonban egy olasz tudós volt hivatva, hogy az egész pálya azonosságát egy speciális esetben kimutassa, még pedig matematikai pontossággal. A mint Kepler földünk abszolút körmozgásának, melyre Copernicus tanítá, a bolygók látható mozgásával való összehasonlítása által ez utóbbiak igazi elliptikus pályáját föltalálta, ép úgy, ugyanezen operáció által és parabolikussá gyorságát fölveve utján jutott Schiaparelli az augusztus 10-iki csillagraj igazi pályájának ismeretére. De nem csak az előadás és a szorgalom mozdítják ily esetben előre az ismeret haladását, a szerencsés sors is megköveteli az iránta tanúsított köszönetet. A sorsnak e szerencsés küldöttje volt az 1862-iki üstökös. Opolzer tanár pályájának kiszámítását jökor közzölte, és ezáltal előbbre vitte Schiaparellinek ama fontos fölfedezését, hogy üstökös és hulló-csillagraj az égen ugyanazt az utat teszik meg. A föld ezen utat évenként augusztus 10-én szeldelet át; minden évben találkoznak tehát e csillagrajjal e napokban, és ne találkoznának egyszer magával az üstökösrel is?

Kétség kívül eme kérdés volt az, mely a világnak f. évi Augusztus 13-án bekövetkezendő végéről szóló jövendölés létrejöttére adott alkalmat.

Ez eshetőséget akarjuk kissé megvilágosítani. Azt szokás mondani: Mig nincs kézen a tolvaj, nem lehet fölakasztani.

Ha az üstökös lenne hivatva, hogy a földet összerombolja, legalább is Augusztus 10. 13-ika közt kell, hogy az égi rendezvénnyel helyén megérkezzen. Ez azonban nem egyhamar sikerülhet neki. Mert Opolzer tanár szerint pályakörének befutása több mint 100 évet vesz igénybe. 1962. előtt tehát a jövendölt párbaj semmi esetre sem történhetik meg. Mikor az üstökös a kellő helyen 1862-ben megjelent, földünk elég szíves volt meg nem jenni. — A szilaj legény azonban nem akart várni, s ennek köszönhetjük, hogy börtönük megtartottak. Ez a „Kunststück” száz év múlva ismét sikerülhet, és így tovább, gráciával, egész a végtelenig. Ugyanez áll az 1866-iki első üstökösről, mely a novemberi csillagraj pályáján

kószál, tehát ugyanazon, melyet a föld ez évi Novemb. 13-án is fog keresztülmenni.

De tegyük föl azon esetet, hogy ez az ingerkedés egyszer mégis csak sikerülni fog, és a két égi test komolyan egymás hajába kap. Melyik fog győztesen távozni a harczierről? — Kétségkívül a föld. Mert az üstökös oly erőteljesen fogja magához szorítani, hogy ha egész fejét nem is, de üstökének jó részét ott hagyja majd bizonyára. Az észleletek és a számítások által régen kimutatott tény az, hogy még a legnagyobb üstökösök tömege, tehát ereje is a földével összehasonlítva, eltűnő kicsinységgé törpül. — Minden üstökös vékony, ködszerű anyagból áll. A földnek ily ösztöközés által leendő szétdaroblatásáról tehát szó sem lehet soha. Más kérdés azonban, mily következményekkel bírhat azon tény, hogy az üstökös anyaga ily esetre légkörünkbe jö. Hogy e kérdésre ép oly határozottan feleljünk, ahhoz szükségesnek, hogy az üstökös-anyag pontosabb mibenlétét, tulajdonságait ismerjük. Schiaparelli azt hitte, hogy az üstökös és a csillagraj pályáinak azonosságát egyszerűen azzal magyarázhatja, hogy fölvev, miszerint az üstökös nem egyébből, mint a hullócsillagok összehalmozásából áll. Ezen esetre az oly félelem ösztöközés gyönyörű csillaghullásra redukálnék. Azonban legújabb időben Zöllner lipcsei tanár az üstökösök természetéről sokkal valószínűbb hipotézist állított föl, mely nem csak a pályák azonosságát, hanem számos más tény, melyeket az üstökösök testén megfigyelhetni, igen részletesen megmagyaráz. Ha Zöllner nézete helyes, minden üstökös cseppfolyós folyadékból áll, és összehalmozásuk esetére nem annyira heves, tüzes küzdelemre, hanem egy kevésbé költői, hideg vízzel vagy etkelemmel való hatalmas leöntésre lehetünk elkészülve, melynek quantuma meg nem határozható, de mely semmi esetre sem fogja veszélyeztetni földünk és drága lakóinak fennmaradását. (Reform.)

HIRHARANG.

* A közmunka és közlekedésügyi miniszterium kebelében, — mint a „P. Lloyd” értesül — e napokban változások történtek a magasabb állomások betölteték, s az egyes hivatalnokok működési köre szabatosabban meghatározott. Nevezett miniszterium beosztása jelenleg következő: Az első (országutak és nyilvános építkezések) és második (vízépítészeti) osztály vezetésével Hieronymi Károly min. tanácsos — és legújabbán államtitkari helyettes — bízott meg; ugyan ő vezeti az államvasuti ügyeket is melyek a tulajdonképeni vasuti osztálytól elkülönítettek. A vasuti osztály élén, melyhez az államvaspályát illető ügyeken kívül minden nemü vasuti ügyek tartoznak Ribáry min. tanácsos, az előzői iroda élén pedig Oetl Ignác oszt. tanácsos állanak. A vasuti és gőzhajózási főfelügyelet ezentúl is Langer min. tanácsos vezeti; a fölösztatot vasutépítészeti igazgatóság egy részéből alakított vasutépítészeti-főépítészeti igazgatóság vezetésével pedig Nagy János főfelügyelő bízott meg.

* (Ez a mi városunk.) Ha van országos ünnep, mely iránt minden honpolgárnak kegyelettel kell viseltetni; úgy az hazánkra nézve nem lehet más, mint az első magyar királynak — Szt. Istvánnak emlékünnep. — Nem tekintjük ezt pusztán katolicus, hanem honi ünnepnek, melynek megvetése azonos a constitúció iránti tiszteletlenséggel. Az ország minden városa, vallás különbség nélkül kegyelettel szokta ezt ünnepelni — csak is Beckserek, mint mindenben, mi a hazához való rokonérzet nyilvánításához tartozik — hátra marad. — Polgáraink méltán bosszankodtak azon, hogy midőn a megyei s katonai hatóságok kivétel nélkül részt vesznek az ünnepélyben, addig városi előjárásunk nem is mutatja magát; mi több, rendőrségünk megengedi, hogy midőn a honpolgárok az egyházban első királyuk iránti kegyeletet tanúsítják — a kofák éktelen szibon-

gása szentségtelenítik meg az ország ünnepét. Polgáraink e tiszteletlenség megrovására hazafiu szempontból egyenesen felszólítottak s hibát követnének el, ha e fölötti méltó indignationkat nem nyilvánítanók. — Hej! nem lesz ez mindig így?!

* Városunk piacán naponként láthatni éretlen gyümölcsöt árulni, de különösen nagy számmal látható az éretlen dinnye, és nincs senki, aki rendőri szempontból intézkednék, hogy e betegségeket okozó éretlen gyümölcs ne árulassék. Szegény város!

* A mult képviselőválasztásnál egy kertesnek lábára lépett X. barátom. Ez egész hárral felpattanna mondja: „Azt hiszi Ön, hogy loptam lábaimat? — Oh nem, viszoná barátom, hiszen ki loptatna ily nyomorult portékát.”

* Egy szerb barátunknak azért, mert a mult képviselőválasztásnál a deakparti jelöltnek adta szavazatát, másnap ablakait bevették. — E máz aztán a szemtelenség quintessenciája. Ily gyáva boszút csak haszontalan emberek képesek véghez vinni.

* A túzoltók a legnagyobb szorgalommal gyakorolják magukat, s ha kedvük továbbra is megmarad, úgy igen rövid időn igen szép eredményeket lesznek képesek felmutatni.

* Beust gróf is utazik Gasteinba. A nemes gróf, mint értesülünk, Aug. 25-én hagyja el altenburgi magányát, s egyenesen Gasteinba rándul, hogy ott töltsön négy-öt napot. Szabadságideje Szept. 1-éig terjed.

* (Az európai államok hadköteleseinek száma.) Egy érdekes statisztikai kimutatás szerint az utóbbi években Németországban évenként 345.000 hadköteles ifju állott az újonczozás elé, Oroszországban 450.000, Franciaországban 325.000, Ausztriában 334.000 és Olaszországban 250.000. A tényleg behívott évi újoncz-illeték Németországban 130.000 ember, Oroszországban eddig 100.000 ember, de 1871-ben már 150.000 ember, Franciaországban eddig 100.000 ember, ezentúl szintén 150.000, Ausztriában 95.000, Olaszországban 95.000. A had képtelenek Németországban 46.98, Oroszországban 46, Ausztriában 48.88, Franciaországban 49.12, és Olaszországban 45.58%. Irti olvasni 100 besorozott egyén között tud: Németországban 97, Oroszországban 9—10, Ausztriában 43, Olaszországban 37; Franciaországra nézve e tekintetben nincsenek biztos adatok. A tényleges szolgálati idő Németországban 3, Oroszországban 8—10, Ausztriában 3, Franciaországban 5, Olaszországban 4 év. A haderő aránya a lakosság számához képest Németországban 2.99, Oroszországban 1.78, Ausztriában 2.73, Franciaországban 2.45 és Olaszországban 1.96%.

* A belgrádi ünnepélyre vonatkozólag a „Vidovdan” jelenti, hogy f. hó 21-én este az ottani színházban sem színi előadás, sem hangverseny nem lesz, mint ez előre tervezve volt, hanem csakis fátylasmenet zenekarokkal s az egyesült dalárdákkal, mely utóbbiak a programban megjelölt helyeken fogják énekelő-adásokat tartani. Aug. 22-én hangverseny lesz a színházban, másnap 23-án előadás; előadatik: „A Márk kardja” alkalmi mű. Az említett két diadalokpan kívül a főtéren s a Mihály fejedelem-utcában, még egy harmadikat is emelnek a „terariakon”. A három diadaliv a legpompásabb látványt nyújtja. — A bécsi község csak a nagy távolság miatt nem képviselteti magát a belgrádi ünnepélyben; a bécsi község elnöksége udvarias sorok kíséretében adta ezt tudtára a meghívó belgrádi községnek. Buda főváros szerb egyházközségét — mint a lapokban már említve volt — dr. Sztopacskovits Sándor (belügyministeri osztálytanácsos és szerb községi tag) és Szubotits Sándor községi tag képviseli; tengermentléki szlovéneket Dr. Lavris képviseli; a laibachi község nem képviselteti magát, mert — mint a meghívó levélre adott válaszában kiemeli — „épen nincs ok a képviseltetésre.”

* A pesti építendő népszínház javára Aug. 22-én (csütörtökön) este 8 órakor hangverseny lesz a Vaskovits-féle vizgyógyintézetben. (Buda, városmajor-utca) s a tiszta jövedelem

a népszínház-alapra fordítatik. A hangversenyben jeles műkedvelőkön kívül neves művészek is részt fognak venni, kik közül egyelőre csak Blahanét s Tamásit említjük. Hogy e hazafias czélu hangverseny, mely hasonló nemes czéllal nem első már Vaskovits tökéletesen berendezett s virágzó intézetében, nagy közönséget vonz, alaposan remélhető az eddigi érdeklődés után. —

* Az orosz czár kíséretét berlini utazása alkalmával a következők fogják képezni: A császári család két fia, a trónörökös nagyfi és Vladimir nagyfi, a czár testvére Nikolajevits Miklos, Berg gróf tábornagy, Adlerberg gróf a császári ház minisztere, Miljutine hadügyminiszter, Schewaloff gróf tábornok és más magasrangú tisztiek. A nagyhercegeknek még külön kíséretük is lesz. Gortschakoff herceg, ki jelenleg a Svájcban van, szintén Berlinbe fog utazni.

* Özv. Major Beláné született Eördeogh Ilka, folyó hó 14-én alig 25 éves korában elhunyt.

* Két kommunard. A vassallei haditörvényszék Decamp Lajost a commune alatt szolgálattelvető tisztet halálra ítélte; Menant asszony, ki szintén halálra volt ítélve, 30 évi fogságot kapott.

* A bécsi világkiállítás magyar bizottságának elnökeül, a „M. P.” szerint, báró Orczy Béla külügyminiszteri osztályfőnök, kormánybiztossá pedig Németh Imre keresk. miniszteri osztálytanácsos nevezetett ki.

* (Elemi károk.) Marmarosban a jégeső Brébtől Nánfalug f. hó 4-én a zabban, mely e vidék főterméke, nagy kárt tön. A somogy-szabolcsi határon f. hó 9-én nagy vihar dühöngött, mely a szőlőkre és gyümölcsfákra volt vesztető, f. hó 8-án Kötte, Szalad s a Balatonmellék több határat a jég csaknem egészen elverte, s különösen a szőlők termését tönkre tette. Ugyanakkor lengyeltői is hasonló elemi csapás által sújtott. A több újnyi magasságra felhalmozott jég nem kimélt sem szőlőt, sem kerti veteményt, sőt az épületek ablakai közül is csak kevés maradt bezúzatlan.

* (Szerb congressus.) A „Srbski Narod” szerint a szerb congressusi többség ellenpártja csak 12 (tizenkét) emberre számíthat, ily körülmények között vajmi szükségének tartja a kir. biztosságnak kiküldetését, kinek auspiciuma alatt a választás megtörténhetik. Parthivét felszólítja, hogy a törvényellenesen megjelölt választások ellen közvetlenül a kir. biztossághoz nyújtsák be óvásikat. Czikkirő szerint sok körülmény oda mutat, miszerint Sztrojkovics Arzen püspök „bizonyos igéretet czéje alatt czéjét elvégre is eléri.”

* (A magyar sajtó a külföld előtt.) A „Printing Gazette,” egy Cleveland-ban (Phio államban) megjelenő havi lap Liphay Pál New-Orleansban időző hazánkfutó a magyar időközi sajtó multját és jelenét illusztráló cikket tartalmaz. E cikk számos igaz adat mellett nem kevesebb téveset mutat be az amerikai olvasó közönségnek, azonban annyiban mégis örvendetes Liptay buzgalma, mert ugyane lap a japáni és chinai sajtóról már több ízben hasábnyi közleményeket adott, míg a mienkről most szól először.

* A mai világban senki sem elégszik meg helyzetével. Egy asszonyosság erővel arra kényszeríti kis leányt, hogy szőrmunkát tanuljon. Hiszen az akarat igen jó és szép dolgot is csak hogy először irni és olvasni tanuljanak, hogy legyen fogalmuk valamiről — mert anélkül gyakran megtörténik az ily eset, hogy a szőrmunkát tanuló kis leány haza megy papájához ezen szavakkal: „Kedves papa, adj csak szakaladból, nehány száal löszört, s majd meglátod, mily szép valamit csinálok neked belőle!”

* (A cholera ellen.) Pettenkofer müncheni tanár a cholera ellen a következő óvszereket ajánlja: 1. A bőrtvékenység föntartása naponkénti izzadás által; 2. azon belehelés; 3. nedves deréköv a jó emésztés elősegítésére; 4. testmozgás és tevékenység és 5. észszerű életrend és minden ártalmas élelem mellőzése.

dének, a könnyű sebesült hátra maradt. — Előre! Egyetlen pomerániai baka sem marad hátra holmi csekély karczolás miatt, annál kevésbé te, ki különben oly vitélz tudsz harcolni nyelveddel.

Mindnyájan követték őt, nehogy egy leánytól megszégyenyítsenek, ha még oly sürűn cikázának is a golyók közöttük.

— A fegyvert jobbra — vezényelt Johanna. — Rohamra! . . .

— De terringettét, Krüger — mondta egyike a rohanóknak — hiszen még azt sem tudjuk, hányan lehetnek ott a sürűségben.

— Ki olvasgatna sokat, ha sikerül — vizszoná Johanna. — Nem bírtok testeteken pomerániai öklökkel? Rajta bakák — folytatá tovább, s harsány hurráh kiáltással rohant a sürűre, utánna társai, fegyvereiket suhogtatva.

Az ellenfél, ki irtózott az ismeretes fehér nyakravalókkal tusába ereszkedni, mintegy ötvenen, futásnak eredtek, s Johanna, mint parancsnok, elfoglala az őrállást, mely a csapatnak a folyóni átkelésre fontos helyül szolgált.

Johanna, a gyalog katoná, ezután alkáplárra nevezetett ki, s ezután minden incselkedések megszűntek, miután senki sem akará magát a hősi pályán hurczoltatni engedni, ha még történetesen — mint az a legvitézesebbnél is gyakran előfordul — nem is volt valami vérmes fickó.

Johanna az egész hadjáratban közreműködött, s a francia hölgyek szivecskéi, nevezetesen Párisban, gyakran zavarba jöttek a szőke furtú, piros posztagos bakancsos láttára, ki vidámon engedé azokat magának udvarolni, tisztjei és társai nem kevés mulatóságára.

A hadjárat ideje alatt, midőn expedícióknál vagy kémlelődeseknél egyes lovas csapatokat a gyalogságnak kísérmé kelle, gyakran láttam őt, a mint a sorban egészen felszerelve, vidáman masírozott el előttünk.

Kezdetben ugyan haragudni is kezdék reá minthogy bajszatlan ifjúságomban s némileg még gyermekes hanghordozással fogva, társaim mulatóságára, engem is valami lappangó nőszemélynek tartott. Hanem azért később mégis megértettük egymást, s a legjobb barátokká levünk.

Johanna megjelenése is elveszté később ujdonságával egyetemben, minden bajosságát, minthogy időről időre más csapatoknál is fel fel tünnek egyes női harcosok, s midőn eljött a béke ideje, a nő-bakancsost egészen elvesztém szemelő.

Én, mint zászlótartó tértem vissza a hadjáratból, s a szállásoló ezreddel együtt Crefeld mellett állottam egy kis faluban, nem messze a Rajna balpártjához.

Az elvadtó hadiélet után nehéz volt a tábori katonát a béke rendszabályos kerékívá-

gásába újra bevezetni, mely az akaratos fejnek szabad mozgathatását nem kissé akadályozá.

Bizonyos, összefüggéstelen órjárátforma húzódtott köröskörül a faluknál s egyes tanyákon szállásoló csapatostályokból, mellékutakon a város felé.

A parancsnok ernélfogva elrendelé, hogy minden, nem az őrsereghez tartozó idegen, a város kapujánál álló őrnök tartozik nevét s megjelenésének okát jelenteni.

Ez időtáiban történt, hogy én is Crefeldbe voltam rendelve, az önkényes vadászok elbocsátásáról szóló jelentéssel.

A kapunál pomerániai gyalogságot találék, s rendeltetésem czéjút átadám az altisztnek, nevem és állásom megnevezésével együtt.

A vásártéren ott találam az őrszemlét, s a különféle altiszt-őrség éppen rendeltetése helyére volt elvonulandó.

Ezek között különösen feltűnt nekem egy ifju altiszt, a vas kereszt rendjellel mellén, megnyerő külsejével, s némileg gyöngéd hangzásu vezény szava által.

Az ifju nekem igen ismerősnek tűnt fel, azonban nem volt annyi időm, hogy véle közelebbről foglalkozzam, minthogy a jelen levő parancsnok magához intett, s jelentésemet töltem átvevé.

A mint azonnal teljesítendő parancsolatomat átvevém, csakhamar elindultam, utamat visszafelé folytatandó.

Az új őrjárat ekkorra már a kapuhoz ért. A katonák az őrház előtt ültek, a fegyverek megett, az altiszt mellettök állott, egy gyümölcsárusnó sátora előtt, ki őt folytonosan „kissasszonykának” czimezgeté.

Az altiszt közönségen fogadta a tréfát, mint egy már megszokott melléknevet.

A mint meghallá, hogy én megállapodok, hirtelen felém fordult, a már megvásárolt gyümölcsöt az asztalra tevé, egy parancsnokló őrkatonai állásába helyezé magát, s jelentésemnek méltóságtelesen állott eléje.

— Krüger ur, a soros tiszt! — kiálta az őr.

Az altiszt helyére lépett, az őr „vált fel”-t kiáltott. A fegyver rendszeresen felvetett, s erélyes hangszólózásu, habár ismét gyöngéd hangu parancsszóra tiszteletek.

Én a lóháton megjelenő tiszthez léptem vissza a szolgálattal működés ideje alatt, s aztán jelentésem magamat nála.

Mialatt ez több kérdést intézne hozzám, kilovagolt a kapun keresztül, s nekem követni kelle őt, mindaddig, míg el nem bocsátattam.

— Vár ön még valakire itt a kapunál — kérdé tőlem.

— Azt ugyan nem — viszonám én. — Az altiszt személyisége tűnt fel előttem, s úgy rémli előttem, mintha már láttam volna őt a hadjáratban. (Vége köv.)

* Dolgoruki Wassilievits Miklós herceg Vyrobovban (Smolenski kerület) 82 éves korában elhunyt.

* (Lóárverés a magy. kir. állad. méneseiben.) Az évenként szokásos lóárverés a m. kir. állad. méneseiben ez évben Kiskőrös Sept. 5-én, Babolnán Sept. 6-án és Mezőhegyesen Sept. 16-án fognak megtartani.

* Aradi Gerő színtársulata jelenleg Kikindán tartja előadásait s igen nagy pártolások örvend. De hogy is ne, mikor oly derék hazafiak mint Hertelendy József törvényszéki elnök ő nagysága, maga veszi kezébe a színészet ügyét, s egy hónapra 100 bérlővel biztosítja. Sokáig éljen a közisztületben álló hazafi. E társulat a telet városunkban fogja tölteni; azt hiszem, hogy mi sem fogunk hátrább maradni mint Kikinda.

* (Egy kicsit elkésett.) III. Napoleon lószobra, mely a magentái csata után idomított, most készült el. A mester most már nem tud vele mit csinálni, mert francziáknak, még ha ráfizet, sem kell; elhatározta szegény, hogy — magának Napoleonnak ajándékozza. Allítsa, ha akarja, a chislehursti kastély elé s gyönyörködje benne.

* Nagy Boldog-asszony ünnepét Esztergom fényesen ülte meg. Bucsujárók roppant tömegben jöttek. A hercegprímás pontificált s szép egyházi beszédben fejtegette szent István

királyunk végrendeletét, melyben hazánkat Máriának ajánlja.

* A legfőbb ítélőszék Horvát Istvánt, ki egy tyuk fölött keletkezett szóváltás alkalmával barátját Tóth Józsefet agyonütötte, három évi súlyos börtönrre ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi gazdasági egyesület által 1872-ik évi Szeptember 22., 23., 24-ik napján rendezendő bor-, szőlő-, gyümölcs-, szőlőművelési és borkezelési eszközkiállítás programja:

1. A kiállítás 1872. évi Szeptember 22-ik napján nyitják meg és ugyanazon hó 25-ik napján berekesztetik.

2. E kiállítás tárgyait képezik: Aradmegyében természetű mindennemű hegyiborok, törköly, seprő és borszeszek, továbbá szőlő és egyéb gyümölcsöknek, szőlőművelési és borkezelési eszközök és edények.

3. A borkiállításban minden aradmegyei szőlőbirtokos és borkereskedő, az eszköz- és edénykiállításban az illető gyártó, részt venni jogosítva van, ha ez iránti szándékát előlegesen bejelentette.

4. A bejelentés kezdetét veszi folyó évi Augustus 5-én és berekesztetik Augustus 30-án, mely idő eltelté után több bejelentés el nem fogadjatik. A bejelen-

tések Konstantiny György bizottsági elnökhez Aradon, küldendők.

5. A bejelentésben a kiállító azon nyilatkozata, hogy mily minőségű bort, szeszt, szőlőt, vagy egyéb gyümölcsöt, minő szőlőművelési, szüretelési és borkezelési eszközöket szándékozik kiállítani, végre a kiállító neve és lakhelye befojgalandó. Egyszersmind a mennyiben a kiállító s kiállításra küldött borból eladni szándékozik, annak mennyiségét és árát közölheti.

6. A kiállításra bejelentett tárgyak Szeptember 12-től 20-ig, a gyümölcsök pedig Szeptember 22-én reggeli 8 óráig fogadjatik el kiállításra rendező bizottság által Gyoronon a kiállítás helyiségében.

7. A kiállításra küldendő borok, úgy a szeszek itezés üvegekben, melynek kettőjén a tulajdonos neve és a szüret ideje, a harmadik üvegen pedig, mely a bíráló bizottságnak fog átadni, csak a jellege, mely a kísérő levélben is kitűzendő, irandó.

8. A kiállításnak egyik célja lévén: a bortermelés és kezelés tekintetében észleleteket tenni, czélszerűnek találhatik és egyuttal ajánlatik, és a kik részéről lehetséges, kértik is: miszerint a kiállítandó bort illetőleg a jelleg levélben közöltessek a szőlő-terület hol és mikénti fekvése, a talaj minősége, a fajok, melyekből az nyeretett, a kezelés módja szüretől egész az üvegzésig, a szeszre nézve a készítés módja; — másrésztől, hogy a szőlőművelés és szüretelési mód és a pincekezelés és eljárás körül és felett a kiállítás ideje alatt felolvasások és értekezések tartassanak.

9. A kiállítók megnyugtatóra kijelentetik, mikép

minden bor megbírálása a bor nemére és évére való tekintettel fog eszközölni, úgy hogy külön bírálat alá fognak vetteni az ugyanazon helyi évi és nembeli borok együttesen és ezen eljárás fog követetni a többi szesz italoknál is.

10. A szőlőművelési ekét a gazdasági egyesület fogja kiállítani és azzal a kiállítás ideje alatt kísérleteket tétetni.

11. A bírálat eredményéhez képest fognak első, második és harmad osztályú elismerő oklevelek kiadani.

Ezenkívül díjaztatni fog:

a) A legjobb és legegyszerűbb taposó kád 4 arannyal; b) a második taposó kád 2 arannyal; c) a legjobb és legegyszerűbb malom 4 arannyal; d) a második malom 2 arannyal; e) a legjobb és legegyszerűbb borsajtó 8 arannyal; f) a második borsajtó 4 arannyal; g) a legjobb erjesztő kád 4 arannyal; h) a második erjesztő kád 2 arannyal.

Aradon, 1872. évi Julius 31-én.

A rendező bizottság.

A vasuti kocsik fütése iránt a közlekedési miniszter legközelebb valamennyi vasuti igazgatóságokhoz körrendeletet bocsátott ki, mely szerint a fütés mindenestre már a következő téli idényben eszközöndő, még pedig az I. és II. kocsiosztályokban hűv palackokkal, a III. és IV. osztályú kocsikban köpenykályhakkal. — Egyuttal elrendeltette, hogy a vasutak Október 15-ikig valamennyi kocsijaikat a kellő minőségű fütő-készletekkel ellássák.

1860. sz. 1872.

(3^a)

Árverési hirdetés.

A nagy-beckereki kir. telekkönyvi törvényszék részéről ezennel közhírré tétetik, hogy N.-Beckerek városi pénztár végrehajtó részére 30 ft. 32 kr. o. é. tőke s járuléka kielégítése végett, Vinczanov Danilo nagy-beckereki lakos végrehajtást szenvedettől lefoglalt és a n.-beckereki 1905. számú telekjegyzőkönyvben A I. 3189. részlet- és 1923. összeírás szám alatt felvett házból és háztérből végrehajtást szenvedett illető 250 ftra becsült felelő részének végrehajtás utáni elárverezése elrendeltetvén, ennek ezen telekkönyvi törvényszék hivatalában leendő foganatosítására első határidőül 1872-ik évi **Szeptember 16-ik.** szükség esetében második határidőül 1872. évi **Október 16-ik** napjának, mindenkor délelőtti 10 órája azon kijelentéssel tüzetik ki, hogy az első árverésnél a fennebb fél ház és háztér csak a becsáron vagy azon felül, a második árverésen azonban becsáron alul is el fog adatni.

Az árverezni kívánók, tartoznak a becsérték 10% bánatpénz gyanánt lefizetni, az ígért vételár felét pedig, melybe a bánatpénz is beszámítandó, az árverésnél azonnal a másik felét azonban az árverés napjától számítandó 3 hónap alatt, az ezután járó 6% kamatokkal együtt ezen telekkönyvi törvényszéknek lefizetni a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési határnapokon a bírót kiküldötté megtekinthetők.

Egyszersmind pedig azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi törvényszék székhelyén vagy annak közelében laknak, felhivatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltesdök végett ezen hatóság székhelyén lakó megbízottat rendeljenek s annak nevét és lakását az eladásig jelentsék be, mert ellenkező esetben a részükre hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre a perrendtartás 433. és 466. §-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykereseteiket a hirdetésny közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt az elsőbbségi bejelentéseket pedig az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is ezen telekkönyvi törvényszéknek nyújtásuk be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasítani.

Az árverés foganatosításával Marianovich János kir. bírósági végrehajtó jelentése bevéraása mellett megbízatik. Kelt a kir. törvényszék telekkönyvi osztályának Nagy-Beckereken, 1872-ik évi Május 29-én tartott ülésében.

Haszonbéri hirdetés.

1872-ki Augustus 25-én az écskai uradalmi tisztartóság irodájában reggeli 9 órákor kezdendő s a következő napon is folytatandó nyilvános szóbeli árverés útján, következő, az écskai uradalomhoz tartozó birtokrészeket 1872-ik Október 1-től kezdve, hat egymás után következő évre, a gazdasági épületekkel ellátva lévő nagyobb birtokrészek pedig tizenkét évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fognak adatni, u. m.:

a) Écskai határbeli Rárovicz nevű 650. catastral holdból álló szántóföldek, 2 egyenlő részletekre osztva, 6 évre.

b) Martinicza pusztla nevű birtok, 1085 hold szántó-föld és 92 $\frac{1}{4}$ hold legelő, ottan lévő 5 lakházzal, istalók és gazdaságbeli egyéb épületekkel együtt, osztatlan állapotban, 12 évre.

c) Zsigmondfalvi 1991 hold szántóföld, 200 holdas részletekre felosztva és 98 $\frac{1}{4}$ hold legelő, 6 évre.

d) Lázárföldi 3958 $\frac{1}{2}$ hold szántóföld, szinte apróbb bérletek 200 holdas részletekben és 120 hold legelő a falu mellett, 6 évre.

e) Kleki pusztai birtok 900 hold szántóföld, és 100 hold kaszáló, ottan lévő gazdasági épületekkel együtt, osztatlan állapotban, 12 évre.

f) Kleki határbeli 806 hold allodialis szántóföld, 200 holdas részletekre osztva és 214 $\frac{1}{4}$ hold legelő, 6 évre.

g) Jankahidi majorsági birtok 1024 hold szántóföld és apróbb darabokban 38 $\frac{1}{4}$ hold szántóföld; 147 hold kaszáló- és 1244 $\frac{1}{4}$ hold legelőföldek ottan lévő épületekkel együtt, 12 évre.

Bérlő tartozik biztosítékul félévi bérösszeget készpénzben lefizetni, mely az utolsó bérelti évben mint végfizetés beszámítatni fog. — A bérösszeg mindenkor félévre előlegesen leszen fizetendő. — Írásbeli ajánlatok az árverés alkalmával jönnek figyelembe.

Écskán, 1872. Augustus 12-én.

Az uradalmi tisztartóság.

Zajt 2886/1872. Polít.

(3^a)

Rundmachung.

Von Seite der kön. Gr.-Kfindaer Districts-Behörde wird hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht: daß am **16. August** l. 3. im Amtsfocale der Districts-Rechnungsführung, nachfolgende Reparaturen beziehungsmäßig Anfertigungen, im Wege der öffentlichen Licitation vergeben werden, u. zw.:

1-ten. In Gr.-Kfinda: die Reparatur des großen Gasthauses und die Reparaturen an sämtlichen kleinen Districts-Gasthäusern, am Spitalsgebäude, an sämtlichen Fleischbänken und an der sogenannten „Vinczeibor Csárda.“

2-ten. In Mokrin: die Reparaturen am großen Gasthause.

3-ten. In Szerb-Kereftur: die Reparaturen am Gasthause.

4-ten. In Vajahid: die Reparaturen am Gasthause.

5-ten. In Wellencze: die Reparaturen am Gasthause.

6-ten. In Franhova: die Reparaturen am großen Gasthause, am sogenannten „rothen Wirthshause“, am sogenannten „Leboč Wirthshause“ und am Districts-Magazin.

7-ten. In Ruman: die Reparaturen am Districts-Gasthause.

8-ten. In Zojevoja: die Reparaturen am Gasthause sammt Nebengebäuden.

Es werden demnach alle diejenigen, welche sich an vorstehender Licitation zu betheiligen gepochnen sind, hiemit aufgefordert, am Tage der Licitation sich im Locale der Districts-Rechnungsführung einzufinden; wofelbst sie auch die näheren Licitations-Bedingnisse erfahren werden und von den Kostenüberzahlungen Einsicht nehmen können.

Von der königl. Gr.-Kfindaer Districts-Behörde in Gr.-Kfinda, am 2. August 1872.

Für den Districts-Richter:

Popovics.

Districts-Oberrichter.

94. sz. 1872.

(3^a)

Árverési hirdetés.

Alóirt közgazgatási szolgabírószág részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Torontalmegye központi tekintetes árvaszéke f. évi Julius 30-án tartott árvaszéki üléséből, 1966. szám alatt kelt megkeresése folytán néhai Galambos Anna volt szécsénfalvi lakosnő hagyatékához tartozó szerződéses ház és föld nyilvános árverésen még pedig az 1872. évi **Szeptember 9-ik,** esetleg az 1872. évi **Október 9-ik,** mindig délelőtti 10 órákor a helyszínén Szécsénfalván el fog adatni.

Az árverési feltételek alóirt hivatalos irodájában megtekinthetők.

Bánlak, 1872. évi Augustus 10-én.

Milutinovits Sándor,
ker. hely. szolgabíró.

Jelentés.

Alulirotnál folyton jó

hydraulai mész

valamint

hydraulai kövezetlapok

mindennemű színben és nagyságban jutányosan kaphatók.

Max B.

saját házában, a városi kórház átellenében.

Van szerencsém t. cz. közönségnek, illetőleg szülők és gyámoknak tisztelettel jelenteni, miszerint

a pesti első

leány-kiházasítási-egylet,

tek. igazgatóságától felhatalmazást nyertem ezen egylet számára tagokat felvenni.

Az egyleti tagoknak nevezett egylet tökéletes szervezete legnagyobb biztosítékot nyújt és lehetővé teszi még a legszegényebbeknek is leányaikat **vagyontalanság** ellen biztosítani, miert is legnagyobb lelkiismerettel ajánlom t. szülőknek, amit annál is inkább tehetek, mint hogy **magam is már öt év óta** tagja vagyok ez egyletnek s így működése előttem ismeretes.

N.-Beckerek, Augustus havában.

Diamant Fülöpp.

Az alapszabályok úgy mint a fizetendő illetékek táblázata nálam megtekinthetők, s kész vagyok mindenkinek bővebb felvilágosítást adni.

Nagy-beckereki takarékpénztár.

E folyó év és hó 13-án tartott választmányi ülésben, részvényeink teljes befizettetése következőleg elhatároztatott:

20%, azaz 20 forint részvényenként f. é. Szeptember 1-től 15-ig,

20%, azaz 20 forint részvényenként f. é. Október 1-től 15-ig és

10%, azaz 10 forint részvényenként f. é. November 1-től 15-ig,

az ideiglenes részvények előmutatása, illetőleg posta utoni bérmentes beküldése mellett pénztárunknál lefizetendő.

Kelt N.-Beckereken, 1872. Augustus 15-én.

A választmány elnöke:

Dániel János.

9. §. Ki valamely befizetést a kiszabott határidő alatt nem teljesít, a részvény igazolvány számának a 7-ik §-ban említett lapok útján való közzétételével további 4 heti határidő kitüzése mellett, ennek teljesítésére felszólítatik; mely időre 6% késedelmi kamatot tartozik fizetni. Ha a befizetés ezen határidő alatt sem teljesítettnek a részvények megsemmisítettnek és azok helyett újak adatnak ki, melyek az intézett javára elárussítatnak. (2^a)